

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 29 ΚΑΙ 30
Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ
ΕΡΓΑ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2018 [Ν.127(Ι)/2018]**

Αρ. Αίτησης Πολεοδομικής Άδειας: ΛΕΜ/00578/19

**«ΜΕΕΠ για την κατασκευή και λειτουργία Φωτοβολταϊκού
Πάρκου δυναμικότητας 507 KW, στην Πάχνα »**

1. Εισαγωγή

Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) για το Έργο το οποίο αφορά την κατασκευή και λειτουργία Φωτοβολταϊκού Πάρκου δυναμικότητας 507 KW, στην Πάχνα, υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή, με σχετική επιστολή από τον Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως (ΛΕΜ/00578/2019 και ημερομηνία 7.06.19) για αξιολόγηση.

Ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΜΕΕΠ, σε δύο καθημερινές εφημερίδες, όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 30 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Το θέμα συζητήθηκε σε δύο συνεδρίες της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον. Στην πρώτη συνεδρία στις 5.11.2019, ζητήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία, τα οποία αποστάληκαν από τους μελετητές στις 15.06.20. Ακολούθησε, επιπρόσθετη συνεδρία στις 30.06.20, με στόχο την εξέταση των επιπρόσθετων στοιχείων που υποβλήθηκαν. Στη συνεδρία αυτή τα μέλη της Επιτροπής επεσήμαναν ότι ο σχεδιασμός (απεικόνιση χωροθέτησης και διάταξης πλαισίων) του Φωτοβολταϊκού πάρκου όπως παρουσιάστηκε, δεν ήταν σύμφωνος με όσα αναφέρονταν στα συμπληρωματικά στοιχεία τα οποία υποβλήθηκαν (15.06.20). Συγκεκριμένα, παρότι η απόσταση του ΦΒ από το παρακείμενο αργάκι αυξήθηκε από 6μ. που ήταν ο αρχικός σχεδιασμός, σε 40μ. (20μ. αμπελώνα και 20μ. κοίτης ποταμού) από το όριο του τεμαχίου, δεν έγιναν οποιεσδήποτε τροποποιήσεις στην τελευταία γραφική απεικόνιση/σχέδιο του πάρκου, για προστασία των υφιστάμενων αναβαθμίδων/ δόμων.

Ως εκ τούτου στις 7.07.20 ζητήθηκε η υποβολή νέου (τελικού) σχεδιασμού στον οποίο να απεικονίζεται ευκρινώς η χωροθέτηση/ διάταξη των πλαισίων, και να αναφέρεται η τελική συνολική δυναμικότητα του φωτοβολταϊκού πάρκου, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη προστασίας των υφιστάμενων αναβαθμίδων, το παρακείμενο αργάκι και τον αμπελώνα.

Ο τελικός σχεδιασμός (Σχέδιο 1) υποβλήθηκε στις 13.07.20 και ζητήθηκε γραπτώς η τελική τοποθέτηση των μελών της Επιτροπής.

Όσον αφορά τη Δημόσια Παρουσίαση, επιλέχθηκε η μέθοδος «έκθεση πληροφοριών». Η Μελέτη και το χωροταξικό σχέδιο του έργου παραδόθηκαν σε έντυπη μορφή, και έγιναν διαθέσιμα για το ενδιαφερόμενο κοινό στο οίκημα που στεγάζει το Κοινοτικό

Συμβούλιο Πάχνας. Σχετική Γνωστοποίηση τοιχοκολλήθηκε έξω από το Κοινοτικό Συμβούλιο για υποβολή σχολίων, εισηγήσεων ή παρατηρήσεων σχετικά με τα περιβαλλοντικά θέματα που αφορούν την υλοποίηση του υπό αναφορά έργου.

Με βάση τις απόψεις των μελών της Επιτροπής, την επιτόπια επίσκεψη, τις θέσεις των διαφόρων Τμημάτων, τη ΜΕΕΠ και τα συμπληρωματικά στοιχεία που υποβλήθηκαν, ετοιμάστηκε η παρούσα Γνωμοδότηση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Βασικά χαρακτηριστικά του προτεινόμενου έργου βάσει της ΜΕΕΠ

Το Προτεινόμενο Έργο θα κατασκευαστεί εντός των ορίων της Πάχνας Λεμεσού, σε απόσταση 1,5 km περίπου ανατολικά της Πάχνας και 1,2km δυτικά του Αγίου Αμβροσίου. Η απόσταση από την πιο κοντινή οικιστική ζώνη (οικιστική ζώνη Η5 στον Αγ. Αμβρόσιο), είναι 1200μ. Χωροθετείται στο τεμάχιο με αριθμό 1057, Φ/Σχ 53/01 που έχει συνολικό εμβαδόν 11037 τ.μ (Πολοδομική Ζώνη Γ3). Η πρόσβαση στο έργο θα επιτυγχάνεται μέσω εγγεγραμμένου χωμάτινου δρόμου που εφάπτεται με το βορειοανατολικό σύνορο του τεμαχίου, ο οποίος δε χρειάζεται οποιαδήποτε βελτίωση για την εξυπηρέτηση των αναγκών του πάρκου.

Το υπό αναφορά τεμάχιο που εμπίπτει εντός περάσματος μεταναστευτικών πτηνών, αποτελείται από πέντε παράλληλες επίπεδες αναβαθμίδες φυτεμένες με αμπέλι. Μεταξύ των αναβαθμιδών υπάρχουν απότομα πρηνή με φυσική βλάστηση. Το τεμάχιο περιβάλλεται κυρίως από εγκαταλειμμένες καλλιέργειες και μικρά τμήματα από φυσική βλάστηση (Φωτογραφία 1 & Χάρτης 1). Στα νότια, το τεμάχιο συνορεύει με βαθύ αργάκι όπου σε περιόδους πολυομβρίας υπάρχει μικρή ροή νερού. Το αργάκι είναι πλάτους 2 μέτρων, μέρος του οποίου (ένα μέτρο) εμπίπτει εντός του υπό μελέτη τεμαχίου. Στο αρχικό χωροταξικό σχέδιο είχε διατηρηθεί απόσταση 6 μέτρων μεταξύ των προγραμματιζόμενων πλαισίων και το όριο του αργακιού.

Στο αναθεωρημένο σχέδιο είναι ευδιάκριτη η αυξημένη απόσταση του πάρκου από το παρακείμενο αργάκι στα 40 μέτρα, καθώς και η διατήρηση μέρους του αμπελώνα (Χάρτης 1, Σχέδιο 1) για την κατά το δυνατό καλύτερη προστασία της πτηνοπανίδας που επισκέπτεται την περιοχή μελέτης, δεδομένου ότι η απόσταση από το νότιο σύνορο του τεμαχίου είναι πλέον 40 μέτρα, ενώ ο αρχικός σχεδιασμός αφορούσε απόσταση μόνο 6 μέτρων. Η εγκατάσταση των πλαισίων θα γίνει στις υφιστάμενες αναβαθμίδες/ δόμες ενώ πρόκειται να διατηρηθεί η φυσική βλάστηση που υπάρχει στα πρηνή μεταξύ των αναβαθμιδών.

Η φωτοβολταϊκή μονάδα αναμένεται να λειτουργήσει ως ανεξάρτητη μονάδα ηλεκτροπαραγωγής. Η σύνδεση των σειρών των φωτοβολταϊκών πλαισίων καθώς και η πρόσβαση από την μια αναβαθμίδα στην άλλη θα γίνεται από το ανατολικό μέρος κάθε αναβαθμιδής, περιορίζοντας έτσι τον επηρεασμό της φυσικής βλάστησης που υπάρχει ανάμεσα στις δόμες. Επίσης σύμφωνα με τον νέο σχεδιασμό, η ισχύς του πάρκου μειώνεται από 507kw σε 476.08 kw ενώ πρόκειται να χρησιμοποιηθούν 1082 πλαίσια ισχύος 440Watt σε αντίθεση με τον αρχικό σχεδιασμό που αφορούσε 1690 πλαίσια ισχύος 300watt. Η βελτίωση αυτή επιτρέπει τη μείωση που επιτεύχθηκε στον επί του εδάφους χώρο τον οποίο θα καταλαμβάνουν τα φωτοβολταϊκά πλαίσια.

Σημειώνεται ότι απαιτείται η κατασκευή παρεμφερών υποδομών για το έργο όσον αφορά την ηλεκτροδότηση του, δεδομένου ότι η σύνδεση με την ΑΗΚ θα γίνεται μέσω καλοδίσωσης από τον υποσταθμό μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος της Τριμίκλινης που βρίσκεται περισσότερο από 11χμ. μακριά. Επιπλέον της εγκατάστασης των πλαισίων θα κατασκευαστεί δωμάτιο μετρητών και ηλεκτομηχανολογικού εξοπλισμού με σπλισμένο σκυρόδεμα, τοιχοποιία με τούβλα και οροφή από κεραμίδια. Η ηλεκτρική σύνδεση του πάρκου θα γίνεται εναέρια μέσω του υφιστάμενου δικτύου, ενώ σε μέρος της διαδρομής θα χρειαστεί η εγκατάσταση νέου εναέριου δικτύου ηλεκτροδότησης.

Φωτογραφία 1 : Φωτογραφική απεικόνιση τεμαχίου ανάπτυξης (με κόκκινο περίγραμμα)

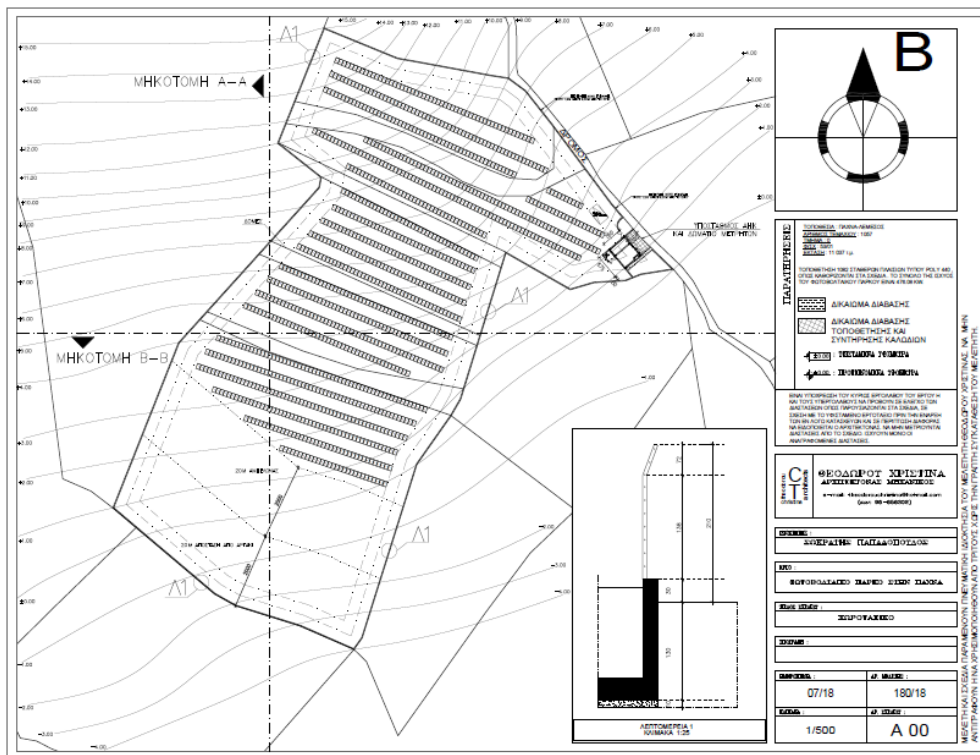
Η Ζώνη Ειδικής Προστασίας του Ποταμού Παραμαλιού (CY 5000009) απέχει 850 μέτρα Νότια του υπό μελέτη τεμαχίου. Σε απόσταση 1,5 km βορειοδυτικά εκτείνεται η Ζώνη Ειδικής Προστασίας Χα-Ποτάμι (CY 5000010) και 6 km ανατολικά του τεμαχίου βρίσκεται η Κοιλιάδα του Λιμνάτη. Το έργο εμπίπτει εντός περάσματος μεταναστευτικών πτηνών. Όπως ήδη αναφέρθηκε, το υπό αναφορά τεμάχιο χρησιμοποιούνταν παλιότερα για την καλλιέργεια αμπελιών κάποια από τα οποία διατηρούνται μέχρι και σήμερα, και είναι διαμορφωμένο σε δόμες (υψηλότερο σημείο του στα 526 μ. πάνω από την μέση στάθμη της θάλασσας και το χαμηλότερο σημείο κυμαίνεται στα 515μ.).

Χάρτης 1 : Το τεμάχιο της προτεινόμενης ανάπτυξης, όπου φαίνονται οι επίπεδες αναβαθμίδες (μπεζ χρώμα - αμπελώνας), οι οποίες διαχωρίζονται από τα πρανή με τη φυσική βλάστηση.

Οι εργασίες κατασκευής του φωτοβολταϊκού πάρκου, αφορούν τα ακόλουθα :

- Χωματουργικά έργα διαμόρφωσης του χώρου
- Τοποθέτηση των βάσεων.
- Τοποθέτηση των φωτοβολταϊκών πλαισίων.
- Εγκατάσταση ηλεκτρικών εγκαταστάσεων.
- Έλεγχος λειτουργίας του έργου.
- Διασύνδεση με το δίκτυο της ΑΗΚ.

Σχέδιο 1 : Η διάταξη των πλαισίων εντός του υπό μελέτη τεμαχίου, όπου φαίνεται και η απόσταση (40μ.) που αφέρθηκε στα νότια από το παρακείμενο αργάκι, όπως και η απουσία πλαισίων στα πρηνή που διαχωρίζουν τις αναβαθμίδες.

3. Χλωρίδα υπό μελέτη τεμαχίου, βάσει των συμπληρωματικών στοιχείων που υποβλήθηκαν από τους μελετητές

Στην ευρύτερη περιοχή (υπό μελέτη τεμάχιο και γειτονικά τεμάχια), συνολικά εντοπίστηκαν 141 είδη φυτών τα οποία ήταν δυνατό να αναγνωριστούν σε επίπεδο είδους ή γένους. Κανένα από αυτά δεν περιλαμβάνεται στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου ή στο Παράρτημα II της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Στις αναβαθμίδες του τεμαχίου επικρατεί η καλλιέργεια αμπελιού. Στα απότομα πρηνή του τεμαχίου υπάρχει θαμνώδης βλάστηση με επικρατέστερα είδη τα: *Crataegus azarolus*, *Cistus criticus*, *Genista fasselata*, *Pistacia terebinthus*, *Quercus coccifera subsp. calliprinos*, *Rhus coriaria*, *Teucrium creticum*, *Styrax officinalis*. Υπάρχουν επίσης πολλά ποώδη φυτά όπως το κοινό *Foeniculum vulgare* και τα πιο ασυνήθιστα *Sideritis perfoliata* και *Ophrys apifera*.

Στο αργάκι που δεν θα επηρεαστεί από το έργο καθώς είναι εκτός του τεμαχίου στα νότια, επικρατεί πυκνή βλάστηση με δρύες (*Quercus infectoria subsp. veneris*), περνιές (*Quercus coccifera subsp. calliprinos*) και βάτους *Rubus sanctus*. Υπάρχουν ακόμα πολλά άλλα είδη θάμνων όπως τα *Anagyris foetida*, *Crataegus azarolus*, *Pistacia terebinthus*, *Rhus coriaria* και *Styrax officinalis*.

4. Δεδομένα όσον αφορά τη πτηνοπανίδα, βάσει των συμπληρωματικών στοιχείων που υποβλήθηκαν από τους μελετητές

Κατά την καταγραφή της πτηνοπανίδας ερευνήθηκε ολόκληρη η περιοχή μελέτης καθώς και η ευρύτερη περιοχή σε απόσταση 50 - 200m από τα όρια της προτεινόμενης ανάπτυξης. Η καταγραφή έγινε κατά μήκος περιμετρικής διαδρομής που καθορίστηκε με βάση τα τοπογραφικά χαρακτηριστικά ώστε να παρέχει τον καλύτερο οπτικό έλεγχο της περιοχής και τη δυνατότητα πρόσβασης. Παρατηρήσεις έγιναν και από σταθερό σημείο παρατήρησης στα νότια του τεμαχίου μελέτης για καταγραφή των ειδών που

επισκέπτονταν το νερό στο αργάκι που συνορεύει με το τεμάχιο της προτεινόμενης ανάπτυξης.

Το έργο εμπίπτει εντός περάσματος μεταναστευτικών πτηνών. Συνολικά καταγράφηκαν 30 είδη πτηνών. Σημειώνεται ότι τα είδη *Buteo rufinus*, *Coracias garrulus*, *Emberiza caesia*, *Lanius nubicus* και *Oenanthe cypriaca* που εντοπίστηκαν στην ευρύτερη περιοχή της ανάπτυξης περιλαμβάνεται στα είδη του Παραρτήματος Ι της οδηγίας 2009/147/ΕΚ για την διατήρηση των άγριων πτηνών. Δεν εντοπίστηκε φωλιά μέσα στο τεμάχιο της προτεινόμενης ανάπτυξης

5. Περιγραφή, στο μέτρο του δυνατού, των πιθανών σημαντικών επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον, σύμφωνα με τη Μελέτη

Οι κυριότερες επιπτώσεις που αναμένεται να επέλθουν κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών (βραχυπρόθεσμες) αφορούν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- i. Κίνδυνος επηρεασμού της τοπικής πτηνοπανίδας (παρόλο που δεν εντοπίστηκε φωλιά μέσα στο τεμάχιο της προτεινόμενης ανάπτυξης), και συγκεκριμένα 30 ειδών πτηνών περιλαμβανομένων των ειδών *Buteo rufinus*, *Coracias garrulus*, *Emberiza caesia*, *Lanius nubicus* και *Oenanthe cypriaca*, που εμπίπτουν στα είδη του Παραρτήματος Ι της οδηγίας 2009/147/ΕΚ για την διατήρηση των άγριων πτηνών.
- ii. Κατάληψη και αλλαγή χρήσης της γης η οποία περιλαμβάνει πέντε παράλληλες επίπεδες αναβαθμίδες φυτεμένες με αμπέλι, και θαμνώδη βλάστηση στις απότομες αναβαθμίδες, με επικρατέστερα είδη τα: *Crataegus azarolus*, *Cistus criticus*, *Genista fasselata*, *Pistacia terebinthus*, *Quercus coccifera subsp. calliprinos*, *Rhus coriaria*, *Teucrium creticum*, *Styrax officinalis* και μερικές μικρές αμυγδαλιές.
- iii. Δημιουργία διαφόρων ρευμάτων στερεών και υγρών αποβλήτων προς διαχείριση.
- iv. Επιπτώσεις από την κατασκευή παρεμφερών υποδομών που απαιτούνται για το έργο, όσον αφορά την ηλεκτροδότηση του - που απαιτεί ανέγερση δωματίου μετρητών και ηλεκτομηχανολογικού εξοπλισμού και αποθήκης.
- v. Αυξημένα επίπεδα ηχορύπανσης ως αποτέλεσμα των κατασκευαστικών εργασιών.
- vi. Εκπομπή ατμοσφαιρικών ρύπων και σκόνης από τα μηχανήματα/ οχήματα τα οποία θα χρησιμοποιηθούν κατά το στάδιο εγκατάστασης των πλαισίων, όπως και πιθανότητα εμφάνισης σκόνης στην ατμόσφαιρά η οποία θα προκύψει από τις κατασκευαστικές εργασίες.
- vii. Χρήση φυσικών πόρων (ενέργεια, νερό κ.λπ).

Οι κυριότερες επιπτώσεις που αναμένεται να δημιουργηθούν όταν ολοκληρωθούν και λειτουργήσουν τα φωτοβολταϊκά πλαίσια, αφορούν μεταξύ άλλων τα πιο κάτω:

- i. Επηρεασμός των ειδών πτηνοπανίδας (κεφάλαιο 4) η οποία δεν θα μπορεί να χρησιμοποιεί αυτή την έκταση γης για τροφοληψία, φωλεοποίηση, και αναπαραγωγή, αφού θα καταλαμβάνεται από φωτοβολταϊκά πλαίσια.
- ii. Απομάκρυνση ειδών χλωρίδας και πανίδας τα οποία χρησιμοποιούν την περιοχή.
- iii. Κατάληψη και αλλαγή χρήσης της γης η οποία περιλαμβάνει αμπελώνα, θαμνώδη βλάστηση στις απότομες αναβαθμίδες, και μερικές μικρές αμυγδαλιές.
- iv. Δημιουργία διαφόρων ρευμάτων στερεών αποβλήτων (ηλεκτρικά, ηλεκτρονικά απόβλητα κ.λπ) προς διαχείριση..
- v. Χρήση φυσικών πόρων (ενέργεια, νερό κ.λπ).

6. Τα κυριότερα προτεινόμενα μέτρα περιορισμού/ελαχιστοποίησης των επιπτώσεων, σύμφωνα με την ΜΕΕΠ .

Προτεινόμενα μέτρα κατά τη κατασκευή του έργου

- Στα πλαίσια της διαχείρισης του εργοταξίου, τα λύματα θα πρέπει να διαχειρίζονται κατάλληλα.
- Να διευθετηθεί ειδικός χώρος στο εργοτάξιο με χημικές τουαλέτες, από όπου τα υγρά απόβλητα θα μπορούν με ευκολία να συλλέγονται και να μεταφέρονται στον πλησιέστερο σταθμό επεξεργασίας.
- Στους χώρους και στις οδικές προσβάσεις που θα χρησιμοποιούνται συχνά από οχήματα μεταφοράς υλικών κατασκευής, να διαμορφωθούν κατάλληλα (επίστρωση με κατάλληλα υλικά) για να μειωθούν τα επίπεδα σκόνης που θα δημιουργούνται από τη διακίνηση των οχημάτων.
- Κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών και όταν εντοπιστούν αυξημένα επίπεδα σκόνης στην περιοχή γύρω από το εργοτάξιο να καταβρέχονται οι χωμάτινες οδικές προσβάσεις.
- Οι διεργασίες που εκπέμπουν σκόνη να περιορίζονται ή να αποφεύγονται σε περιόδους με υψηλούς ανέμους.
- Οι ταχύτητες των οχημάτων εντός του εργοταξίου να διατηρούνται χαμηλές (να τοποθετηθεί ειδική σήμανση) καθώς και οι ταχύτητες των οχημάτων του προσωπικού που θα διακινείται στον χώρο κατά τη λειτουργία του έργου.
- Ο χώρος του εργοταξίου να είναι ελεγχόμενος, εξοπλισμένος με σταθερά και κινητά φαρμακεία και λοιπό εξοπλισμό ασφαλείας (πυροσβεστήρες επί οχημάτων, ασφάλειες βραχυκυκλώματος επί της εργοταξιακής ηλεκτρικής παροχής κ.λ.π.)
- Να διατηρηθεί ο αμπελώνας εντός της ανάπτυξης, κατά το δυνατό.????
- Στην περίφραξη να υπάρχει επαρκές κενό μεταξύ περίφραξης και εδάφους, για την ελεύθερη διακίνηση ερπετών και θηλαστικών.
- Χρήση μηχανημάτων και οχημάτων καινούργιας τεχνολογίας, μικρότερης εκπομπής θορύβου.
- Να γίνεται τακτικός έλεγχος και συντήρηση των μηχανημάτων και των οχημάτων που θα χρησιμοποιούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου.
- Να γίνει πλήρης αποκατάσταση του χώρου του εργοταξίου με το πέρας των κατασκευαστικών εργασιών.

Προτεινόμενα μέτρα κατά τη λειτουργία του έργου

- Για τη βέλτιστη απόδοση των φωτοβολταϊκών πινάκων, αυτοί θα πρέπει να καθαρίζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ο καθαρισμός των φωτοβολταϊκών πινάκων να γίνεται κάθε 3 μήνες περίπου με ξηρό καθαρισμό, χωρίς τη χρήση νερού.
- Το προσωπικό λειτουργίας να είναι άρτια εκπαιδευμένο και διαθέτει τα νόμιμα προσόντα για τις εργασίες λειτουργίας και συντήρησης.
- Η προσπέλαση στον χώρο να επιτρέπεται μόνο στο ειδικευμένο προσωπικό και ηλεκτρολόγους λειτουργίας. Να γίνεται χρήση κλειδαριών και συστημάτων μη τυχαίας πρόσβασης, έτσι ώστε να μην είναι δυνατή η πρόσβαση μη εξουσιοδοτημένων ατόμων.
- Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που πιθανόν να προκύπτουν κατά τη συντήρηση του έργου θα παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης.
- Να υπάρχουν βιβλία λειτουργίας και εγχειρίδια συντήρησης του εξοπλισμού, τα οποία να φυλάσσονται σε αρχεία και να είναι προσβάσιμα από κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό.
- Με την οριστική παύση της λειτουργίας του έργου, να γίνει πλήρης αποξήλωση του εξοπλισμού και αποκατάσταση του περιβάλλοντος.
- Ο αποξηλωθέντας εξοπλισμός να μεταφέρεται σε κέντρα ανακύκλωσης ή τελικής απόρριψης.

7. Θέση της Περιβαλλοντικής Αρχής

Κατά τη διάρκεια της ολοκληρωμένης εξέτασης των περιβαλλοντικών παραμέτρων του έργου, η Περιβαλλοντική Αρχή έλαβε υπόψη την ΜΕΕΠ, τα συμπληρωματικά στοιχεία που υποβλήθηκαν, τις προδιαγραφές και άλλα στοιχεία από την κατασκευή και λειτουργία παρόμοιων έργων, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής και άλλων εμπλεκόμενων φορέων αλλά και τα χωροταξικά και περιβαλλοντικά δεδομένα του χώρου.

Η αιτούμενη περιοχή :

- απέχει 850 μέτρα, περίπου, από την ΖΕΠ Ποταμού Παραμαλιού (CY 5000009) του Δικτύου Natura 2000.
- εμπίπτει εντός περάσματος μεταναστευτικών πτηνών
- καταγράφηκαν 30 είδη πτηνών εντός της περιοχής μελέτης καθώς και της ευρύτερης περιοχής σε απόσταση 50 - 200m από τα όρια της προτεινόμενης ανάπτυξης. Σημειώνεται ότι τα είδη *Buteo rufinus*, *Coracias garrulus*, *Emberiza caesia*, *Lanius nubicus* και *Oenanthe cypriaca* που εντοπίστηκαν στην ευρύτερη περιοχή της ανάπτυξης περιλαμβάνεται στα είδη του Παραρτήματος Ι της οδηγίας 2009/147/ΕΚ για την διατήρηση των άγριων πτηνών.
- η περιοχή είναι αδιατάραχτη από παρόμοιου τύπου αναπτύξεις. Επιπρόσθετα, οι επιπτώσεις από τα υποστηρικτικά έργα που απαιτούνται για την κατασκευή και λειτουργία της ανάπτυξης κρίνονται σημαντικές .
- η περιοχή χαρακτηρίζεται από γεωργικές χρήσεις και δραστηριότητες. Σχετικά με την αλλαγή χρήσης γης, σημαντική έκταση γης θα καταληφθεί από φωτοβολταϊκά πλαίσια και θα αφαιρεθεί το μεγαλύτερο μέρος του υφιστάμενου αμπελώνα στο υπό μελέτη τεμάχιο, όπου στο παρόν στάδιο διενεργείται η ήπια αυτή ανθρωπογενής γεωργική δραστηριότητα (καλλιέργεια αμπελιού). Η πιο πάνω αλλαγή δύναται να οδηγήσει σε υποβάθμιση των οικολογικών λειτουργιών της περιοχής του έργου.

Με βάση τα πιο πάνω, η Περιβαλλοντική Αρχή κατέληξε ότι το έργο θα προκαλέσει τόσο κατά την κατασκευή όσο και κατά την φάση λειτουργίας αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό, βιολογικό περιβάλλον, με επιπτώσεις σε σημαντικά είδη πτηνοπανίδας της ευρύτερης περιοχής. Επιπλέον, σε περίπτωση υλοποίησης του έργου οι επιπτώσεις στο τοπίο της περιοχής θα είναι σημαντικές.

Τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής, δεν ευνοούν την ανάπτυξη ενός τέτοιου είδους έργου στη συγκεκριμένη περιοχή, αφού πρόκειται, για μια περιοχή με αμιγώς γεωργικές καλλιέργειες, η οποία είναι αδιατάραχτη από παρόμοιου τύπου αναπτύξεις. Θα ήταν τέλος παράλειψη να μην αναφερθεί η αναγκαιότητα εξέτασης των επιπτώσεων από τις υποστηρικτικές υποδομές που απαιτούνται στα πλαίσια κατασκευής και λειτουργίας του υπό αναφορά έργου, δεδομένου ότι όπως έχει αναφερθεί, επιπλέον της εγκατάστασης των πλαισίων απαιτείται κατασκευή δωματίου μετρητών και ηλεκτομηχανολογικού εξοπλισμού με οπλισμένο σκυρόδεμα, τοιχοποιία με τούβλα και οροφή από κεραμίδια.

Όσον αφορά την ηλεκτροδότηση του έργου, η σύνδεση με το δίκτυο της ΑΗΚ προνοεί καλωδίωση από τον υποσταθμό μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος «Νέα Τριμίκλινη» (περισσότερα από 11χμ. μακριά), ενώ δεν έχει καθοριστεί στη Μελέτη η πορεία των καλωδίων σύνδεσης. Ο σχεδιασμός προϋποθέτει σύνδεση με το υφιστάμενο εναέριο δίκτυο ηλεκτροδότησης, αλλά απαιτείται και επέκταση του δικτύου για εξυπηρέτηση της ανάπτυξης. Οι επιπτώσεις από τη σύνδεση του πάρκου με το δίκτυο της ΑΗΚ (υποσταθμός Τριμίκλινης) αναμένεται να είναι σημαντικές, και δεν έχουν αξιολογηθεί από την Μελέτη.

Συμπερασματικά, η απώλεια και υποβάθμιση ενδιαιήματος των ειδών, η όχληση και η εκτόπιση της πανίδας και της πτηνοπανίδας, οι αναμενόμενες επιπτώσεις στην ευρύτερη περιοχή από τα αναγκαία επιπλέον υποστηρικτικά έργα, καθώς και τα υπόλοιπα χωροταξικά και περιβαλλοντικά δεδομένα της περιοχής, συνηγορούν αρνητικά στην αδειοδότηση του εν λόγω έργου. Ως εκ τούτου, η Περιβαλλοντική Αρχή, εισηγείται όπως το

έργο μην εκτελεστεί, λόγω των σημαντικών αρνητικών επιπτώσεων που θα επιφέρει η εκτέλεση ή/και η λειτουργία του, στη αλλαγή χρήσης αλλά και γενικότερα στο τοπίο της περιοχής.

Η Γνωμοδότηση συνοδεύεται από Συνοπτικό Σημείωμα της Περιβαλλοντικής Αρχής για τον τρόπο και στο βαθμό στον οποίο ενσωματώθηκαν ή έτυχαν διαφορετικού χειρισμού τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων.

Δημήτρης Κουτροκίδης
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακ. : 02.10.011.005.001.044
Ημερομ. : 26/ 02/ 2021

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 29(3)

**Που αφορά την ΜΕΕΠ για το έργο με Αρ. Φακ. ΛΕΜ/00578/19
για την κατασκευή και λειτουργία Φωτοβολταϊκού
Πάρκου δυναμικότητας 507 KW, στην Πάχνα**

Στα πλαίσια του έργου υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος οι ακόλουθες απόψεις :

Τμήμα Γεωργίας: Με επιστολή ημερομηνίας 5.11.19 δεν συναινεί στην εγκατάσταση των πλαισίων, καθώς η προτεινόμενη ανάπτυξη καταλαμβάνει γη η οποία αξιοποιείται γεωργικά (οινοποιήσιμο αμπέλι), και η γύρω περιοχή χαρακτηρίζεται από αμπέλια, χαρουπιές και ελιές, με μεγάλες κλίσεις και παρουσία αργακιών.

Επαρχιακή διοίκηση Λεμεσού: Δε φέρει ένσταση για την ανέγερση του έργου, νοούμενου ότι οι απόψεις των υπόλοιπων εμπλεκόμενων Τμημάτων θα είναι θετικές, όπως αναφέρεται στη σχετική επιστολή με ημερομηνία 1.11.19.

Γραπτές απόψεις από το κοινό

Στα πλαίσια διαβούλευσης δεν υποβλήθηκαν από το κοινό οποιεσδήποτε απόψεις ή παραστάσεις (π.χ. ανησυχία ως προς το σχεδιασμό ή τη χωροθέτηση της εν λόγω ανάπτυξης) στο Τμήμα Περιβάλλοντος στο διάστημα τριάντα (30) ημερών μετά την σχετική Γνωστοποίηση δημοσίευσης σε δύο (2) εφημερίδες ημερήσιας κυκλοφορίας, που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη στη γνωμοδότηση.

Τμήμα Περιβάλλοντος
26 Φεβρουαρίου 2021